

Täysistunto

Keskiviikko 15.2.2023 klo 14.00—15.51

8. Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus vaalirahoituksen valvonnasta vuoden 2022 aluevaaleissa

Kertomus K 23/2022 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 11/2022 vp

Ainoa käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Käsittelyn pohjana on tarkastusvaliokunnan mietintö TrVM 11/2022 vp. Nyt päätetään kannanotosta kertomuksen johdosta. — Mennään keskusteluun, edustaja Mäkisalo-Ropponen esittelee mietinnön.

Keskustelu

15.29 **Merja Mäkisalo-Ropponen sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valiokunnan puheenjohtajan ollessa estyneenä esittelen tämän valiokunnan pitkähkön mietinnön — pahoittelen sitä.

Valtiontalouden tarkastusviraston tehtävänä on valvoa vaalirahoituslain mukaisen ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Aluevaaleissa ilmoitusvelvollisia ovat valtuutetuiksi ja varavaltuutetuiksi valitut. Vuoden 2022 aluevaaleissa ilmoitusvelvollisia oli yhteensä 2 785 henkilöä. Vaalirahailmoitusten perusteella aluevaaleihin käytettiin yhteensä 4,8 miljoonaa euroa. Ilmoitusten perusteella vaalikampanjat rahoitettiin pääosin ehdokkaiden ja heidän tukiryhmiensä omilla varoilla, sillä ulkopuolisen tuen osuudeksi oli ilmoitettu yhteensä 1,8 miljoonaa euroa.

Vaalirahailmoitus tulee tehdä kahden kuukauden kuluessa vaalien tuloksen vahvistamisesta. Tähän määräaikaan mennessä ilmoituksen jätti tarkastusvirastolle 2 681 ilmoitusvelvollista, mikä on 96 prosenttia kaikista ilmoitusvelvollisista.

Ilmoitusvelvollisuuden täyttämättä jättäneille tarkastusvirasto lähetti kehotuksen toimittaa vaalirahailmoitus. Yhdeksälle ilmoitusvelvolliselle jouduttiin lähettämään vielä toinen kehoitus. Toisen kehotuksen määräajan päätyttyä kaikki ilmoitusvelvolliset olivat toimittaneet ilmoituksensa tarkastusvirastolle.

Aluevaalien vaalirahailmoitusten oikeellisuuden varmistamiseksi tarkastusvirasto pyysi kaikilta 1 379 aluevaltuutetulta vaalikampanjassa käytettyjen pankkitilien tiliotteet. Kolmea ilmoitusvelvollista lukuun ottamatta kaikki ilmoitusvelvolliset toimittivat pyydettyt selvitykset. Jos ilmoitusvelvollinen ei pyynnöstä huolimatta toimita pyydettyjä selvityksiä, ei tarkastusvirastolla ole nykytilanteessa mahdollisuuksia velvoittaa tietojen toimittamiseen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 168/2022 vp

Johtopäätöksenään tarkastusvirasto totesi, että ilmoitusten käsittelyn, selvitysten ja tehtyjen täydennysten jälkeen tarkastusviraston tietoon ei tullut seikkoja, joiden perusteella tarkastusvirastolla olisi syytä epäillä vastaanottamiensa ilmoitusten oikeellisuutta.

No sitten tarkastusvaliokunnan esiin nostamia kehittämistarpeita vaali- ja puoluerahoituksen valvonnassa:

Valiokunta on useissa aiemmissa mietinnöissään nostanut esiin puoluerahoitusta ja sen valvontaa koskevia kehittämistarpeita. Jo vuonna 2012 valiokunta esitti käsityksensä siitä, että kunnallisista luottamustoimista perittyä luottamushenkilömaksua voidaan pitää perustellusti puoluelaissa tarkoitettuna puolueen tavanomaiseen järjestötoimintaan kuuluvana käyvän arvon mukaisena suorituksena edellyttäen, että sitä ei käytetä vaalikampanjan varainhankintaan. Vuonna 2016 valiokunta totesi mietinnössään, että puolueiden kaikkia ehdokkaita koskevia ehdokasmaksuja, joilla vakiintuneen tavan mukaan rahoitetaan yhteistä vaalityötä, on pidettävä luontevana osana vaalityön rahoitusta eikä niitä pitäisi katsoa ilmoitusvelvollisuuteen kuuluvaksi ulkopuoliseksi tueksi. Tämä sillä edellytyksellä, että ehdokkaat itse ilmoittavat maksut omissa vaalirahailmoituksissaan.

Valiokunta palasi ehdokas-, luottamushenkilö- ja kansanedustajamaksuja koskeviin kehittämistarpeisiin mietinnössään 1/2018. Muun muassa puoluelain ja vaalirahoituslain kehittämistarpeita selvittäneen parlamentaarisen vaalityöryhmän tuli työssään ottaa huomioon myös edellä mainitussa tarkastusvaliokunnan mietinnössä 1/18 olevat ehdotukset, jotka koskevat ehdokasmaksujen asemaa vaali- ja puoluerahoituksessa sekä kampanjakattoa.

Oikeusministeriössä on valmisteltu parlamentaarisen vaalityöryhmän linjausten mukaisesti hallituksen esitys vaalirahoituslakiin, puoluelakiin sekä vaalilakiin ja kansalaisaloite-lakiin tehtävistä muutoksista. Hallituksen esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi tarkastusvaliokunnan esittämällä tavalla puoluelain luetteloa asioista, joita ei pidetä tukena, lisäämällä luetteloon ehdokas-, luottamushenkilö- ja kansanedustajamaksut. Tarkastusvaliokunta pitää hyvänä, että hallituksen esityksessä on huomioitu valiokunnan lukuisia kertoja esiin nostama kehittämiskohta puoluelaissa ja että kyseistä lainkohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi edellä mainituilla lisäyksillä.

Puhemies! Valiokunta on useita kertoja aiemmin kiinnittänyt mietinnöissään huomiota vaalikampanjakulujen kasvuun. Esimerkiksi vuonna 2016 valiokunta totesi mietinnössään seuraavaa: ”Valiokunnan mielestä huoleen vaalikampanjoiden kulujen kasvusta ja siitä aiheutuvista kielteisistä vaikutuksista esimerkiksi ehdokkaaksi ryhtymiselle on syytä suhtautua vakavasti. Valiokunta pitää selvittämisen arvoisena ehdotusta toimivasta kampanjakatosta, joka tasaisi varainhankintaan liittyviä eroja ehdokkaiden välillä.”

Parlamentaarinen vaalityöryhmä käsitteli kasvaneiden vaalikampanjakulujen ongelmaa ja kampanjakaton käyttöönottoa. Loppuraportissaan työryhmä toteaa, ettei kampanjakattoa koskevan lainsäädännön jatkovalmistelulle ole kuitenkaan edellytyksiä, koska työryhmä ei saavuttanut asiassa yksimielisyyttä.

Valiokunnan saamissa asiantuntijalausunnoissa nähdään kampanjakatossa sekä hyviä että huonoja puolia. Kampanjakaton tarpeellisuutta perustellaan muun muassa sillä, että kasvaneet kampanjakulut sulkevat vaalikamppailun ulkopuolelle potentiaalisia ehdokkaita, joilta puuttuu rahoitus, ja tämä johtaa demokratian sekä päättävien elinten edustuksellisuuden kaventumiseen. Toisaalta valiokunnan saamissa selvityksessä todetaan myös, että kampanjakaton määrittäminen olisi ilmaispalvelujen vuoksi vaikeaa ja kampanjakatto voisi kannustaa kiertämään säännöksiä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 168/2022 vp

Samalla kun valiokunta tiedostaa kampanjakaton määrittelemiseen liittyvät haasteet, valiokunta pitää edelleen tärkeänä kiinnittää huomiota kampanjakulujen kasvuun ja toistaa aiemman näkemyksensä kampanjakulujen kasvun hillitsemisen tärkeydestä ja tarpeesta löytää sopiva malli kulujen kasvun hillitsemiseen.

Puhemies! Vielä muutama huomio muista hallituksen esityksen keskeisistä kohdista vaalirahoituksen valvonnan osalta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että vaalikampanjalle 1 500 euron ja kuntavaaleissa 800 euron ja niitä suuremman lainan antaneiden nimi tulisi julkaista. Nykyisen lainsäädännön mukaan vaalikampanjalle lainaa antanutta tahoa ei tarvitse julkistaa, vaikka laina olisi huomattavakin, eikä tähän kohdistu määrällisiä rajoituksia. Tämä on käytännössä mahdollistanut vaalirahoituslain kiertämisen ja merkittävien tukijoiden piilottamisen julkisuudelta.

Lainsäädännön päivittäminen esitetyllä tavalla poistaa räikeimmän mahdollisuuden kiertää lakia sekä tuo lainat poliittisen toiminnan rahoitusmuotona paremmin samalle linjalle muiden vaalirahoitusta koskevien euromääräisten rajoitusten kanssa. Valiokunta pitää ehdotettua muutosta hyvänä vaalirahoituksen läpinäkyvyyden lisäämisen kannalta.

Puhemies! Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa nousi esiin ristiriita voimassa olevan lainsäädännön ja hallituksen esitykseen sisältyvän ehdotuksen kesken. Hallituksen esityksen mukaan vaalirahoitusta voisi vastaanottaa kyseisen vaalikampanjan ajan loppuun saakka. Vaalirahoitus tulisi siten olla vastaanotettuna kaksi viikkoa vaalipäivän jälkeen. Kampanja-ajan jälkeen vastaanotettavaa vaalirahoitusta ei voitaisi esityksen mukaan ilmoittaa menneiden vaalien ilmoituksessa, vaan se tulisi käyttää ja ilmoittaa seuraavien vaalien yhteydessä.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa tuotiin esiin hallituksen esityksen olevan tältä osin ristiriidassa vaalirahoituslain 2 §:n 1 momentin kanssa, jonka mukaan vaalirahoitus ei riipu siitä, milloin se maksetaan. Jos vaalirahoitukseksi luettaisiin vain vaalien kampanja-ajan loppuun mennessä vastaanotettu tai muuten hallinnassa oleva rahoitus, jäisivät kampanjaan kuuluvat mutta myöhemmin kuin kaksi viikkoa vaalipäivän jälkeen erääntyvät suoritukset vaalirahoitusta koskevien säännösten soveltamisalan ulkopuolelle. Näin ollen laskun tai lainan voisi kahden viikon määräajan jälkeen maksaa taho, jota ei tarvitsisi ilmoittaa vaalirahoituksessa. Valiokunta kiinnittää asiaan huomiota ja pitää tärkeänä, että vaalirahoitusta koskevat säännökset ovat selkeitä ja ristiriidattomia.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että Valtiontalouden tarkastusvirastolla olisi oikeus saada vertailutietoja kampanjaan tukea antaneilta sekä palveluita ja tuotteita toimittaneilta ja lisäksi niiltä tahoilta, jotka olisivat voineet antaa tukea tai saattaneet toimittaa kampanjalle tavaroita tai palveluita, jos jo saatu selvitys ei olisi riittävä laiminlyöntiepäilyksen selvittämiseksi. Nykytilanteessa tarkastusvirastolla ei ole oikeuksia saada näitä lisätietoja, ja tarkastusvirasto on valvonnassa lähes täysin ehdokkaan ilmoittamien tietojen varassa.

Valiokunta katsoo, että tarkastusviraston oikeus saada vertailutietoja vaalirahoitusten oikeellisuuden tarkistamiseksi on tärkeää valvonnan uskottavuuden lisäämiseksi. Toisaalta valiokunta yhtyy kuulemiensa asiantuntijoiden näkemykseen siitä, että sääntelyn tulee olla tarkkarajaista, ja korostaa, ettei sääntelystä saa muodostua sellaista, että se hankaloittaa tuen antamista tai vähentää yksittäisten henkilöiden ja yhteisöjen halua antaa taloudellista tukea ehdokkaille.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että jokaisella eduskuntavaaleissa, presidentinvaaleissa ja europarlamenttivaaleissa olevalla ehdokkaalla tulisi lähtökohtaisesti olla kampan-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 168/2022 vp

jatili. Erillisen pankkitilin avulla ehdokas voisi erottaa vaalikampanjansa omasta yksityistaloudestaan ja ehdokkaan olisi helpompi täyttää laissa säädetty velvollisuutensa vaalirahailmoituksen tekemisestä. Vaatimus kampanjatilistä ei koskisi alue- ja kuntavaaleja, vaan niiden osalta vaalirahotuslain 8 §:n 3 momentissa tarkoitettu muistiinmerkitsemisvelvollisuus olisi riittävä.

Valiokunta kiinnitti tähän asiaan huomiota jo vuonna 2015 ja esitti lausunnossaan perustuslakivaliokunnan harkittavaksi, olisiko ilmoitusvelvollisille syytä luoda yhtenäinen menettelytapa eduskunta- ja europarlamenttivaaleissa muistiinmerkitsemisvelvollisuuden toteuttamiseksi kampanjatilin tai jonkun muun ilmoitusvelvollisille kevyemmän menettelytavan muodossa. Valiokunnan mukaan tämä vahvistaisi luottamusta ilmoitusten oikeellisuuteen ja riittävyyteen mutta ei olisi liiallinen lisävaatimus ehdokkaaksi ryhtyvälle. Valiokunta pitää tuolloin esittämäänsä ehdotusta edelleen perusteltuna.

Ja jos puhemies sallii, niin luen vielä ihan loppulausumat täältä. [Puhemies: Puhemies sallii.] — Kiitos paljon. — Eli valiokunta toteaa, että toteutuessaan hallituksen esityksen muutokset lisäisivät vaali- ja puoluerahoitusvalvonnan läpinäkyvyyttä ja avoimuutta sekä vahvistaisivat tarkastusviraston oikeutta valvoa ehdokkaiden vaalirahoitusilmoituksia. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että hallituksen esityksessä valmistelun aikana on karstiutunut pois kaksi tarkastusviraston esittämää muutosta puolue- ja vaalirahoituslainsäädäntöön. Hallituksen esityksessä ei ehdoteta laskettavaksi oikeushenkilön osalta kampanjaan tukea antaneiden nimenjulkaisuvelvollisuuden alarajaa 1 500 eurosta eikä puoluelain mukaisen puoluerahoituksen valvonnan ulottamista koskemaan myös puolueiden paikallisyhdistyksiä. Valiokunta pitää valitettavana, ettei näihin kysymyksiin löytynyt lainsäädäntöhankkeen valmistelun aikana yksimielisyyttä. Edellä oleva huomioon ottaen valiokunta toteaa, että työtä vaali- ja puoluerahoituksen avoimuuden ja läpinäkyvyyden lisäämiseksi on edelleen jatkettava.

Eli tarkastusvaliokunnan päätösehdotus on, että eduskunta hyväksyy kannanoton K 23/22 vp johdosta, jonka mukaan eduskunnalla ei ole huomautettavaa kertomuksen johdosta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos itsellenne. — Ja edustaja Ojala-Niemelä.

15.41 Johanna Ojala-Niemelä sd: Arvoisa herra puhemies! Kansainvälisesti vaalirahoituksen valvonta toimii meillä varsin hyvin, mutta on tärkeää, että rahoituksen avoimuudesta ja läpinäkyvyydestä pidetään huolta. Säädökset ja valvonta ei saa hankaloittaa rahoituksen hankkimista, mutta sen on oltava avointa. Rahoituksen pitää olla läpinäkyvää ja ehdokkailla olla tarpeeksi vahvat kannusteet avoimeen raportointiin rahoituksen osalta. Yhteiskunnan eri tahoilla tulee olla oikeus tukea katsomaansa ehdokasta ja ajatusmaailmaa, mutta samalla on pidettävä huolta, että liian korkeaksi kohoavat kustannukset ja vaikutusvaltaisten verkostojen puute eivät muodostu demokratiaa kaventaviksi tekijöiksi.

Itse pidän harmillisena sitä, että tuossa puoluesihteerityöryhmässä ei päästy kampanjakatosta sopimukseen. Tuossa asiantuntijakuulemisessa asiantuntijat eivät sitä kannattaneet, vaikka sitä puoltaviakin kirjallisia lausuntoja oli. Toisaalta kustannusten kehitystä on seurattava ja tarvittaessa löydettävä ratkaisuja sille, etteivät taloudelliset tekijät aiheuta kohtuutonta estettä asettua ehdolle. Tämä koskee tietenkin pienituloisimpia, opiskelijoita, eläkeläisiä ja yksinhuoltajia muun muassa, ja heidän on varmasti hankalaa löytää rahoitusta, jotta tulisivat valituksi eduskuntaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 168/2022 vp

Vierastan myös sitä ajatusta, että käytetään rajattomasti rahaa kansanedustajaehdokkuuteen. Eli neljä vuotta sittenkin, kun katselin noita vaalirahoitusilmoituksia, 100 000 euron budjetilla oli jääty tänne valitsematta. Tästä tulee vähän sellainen mielikuva, että ikään kuin ostetaan työpaikka itselle neljäksi vuodeksi, ja tämä kehitys ei ole kyllä minusta suotavaa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Könttä.

15.42 Joonas Könttä kesk: Kiitos, arvoisa herra puhemies, ja kiitos edustaja Mäkisalo-Ropposelle tästä esittelystä. Olen tämän esittelyn kanssa samaa mieltä, mutta halusin myös tässä tärkeässä asiassa pitää puheenvuoron demokratianäkökulmasta, koska olen edustaja Ojala-Niemelän kanssa samaa mieltä siitä, että suomalaisen demokratian täytyy olla sen kaltainen, että jokaisella Suomen kansalaisella on mahdollisuus pyrkiä vaikkapa eduskuntaan ja se raha ei olisi siinä se este.

Ymmärrän hyvin, että kansalaiset tekevät lopulta ratkaisun, ketä he äänestävät, ja yksilön omat vahvuudet tulevat tai eivät tule esiin siinä kampanjassa, mutta mikäli meillä on tilanne, jossa entuudestaan julkisuudesta tunnettu henkilö tai pohjattoman kassan omaava henkilö on mittavassa etulyöntiasemassa, niin se kaventaa demokratiaa, ja tästä olen huolissani. Tietysti tuossa kampanjakatossa, joka kuultiin myös tuossa esittelypuheenvuorossa, on haasteita siinä mielessä, että se voisi suosia henkilöitä, jotka ovat entuudestaan tunnettuja verrattuna niihin, jotka rahan kautta pystyvät mainostamaan itseään ja tuomaan esille omaa osaamistaan. Eli tässä on puolensa ja puolensa, mutta olen kyllä huolissani näistä kasvavista kampanjoista, kuten täällä mainittiin, että yli 100 000 euroa käytetään ja osa vieläpä omaa rahaa. Tietysti se on jokaisen oma asia, mihin omaa rahaa käyttää, mutta se tuntuu suomalaisessa järjestelmässä aika kohtuuttomankin suurelta budjetilta, koska ajattelen niin, että suurin piirtein vaalipiirikohtaisesti samankaltaisilla budjeteilla on mielekkäintä kilpailla kansan luottamuksesta ja sen jälkeen sitten parhaat tulevat valituiksi, tai ainakin he, jotka ovat parhaiten pystyneet tuon kampanjansa toteuttamaan.

Toivoisin, että puolueet tästä voisivat vielä jatkaa keskustelua. Ehkä jos ei ehdotonta kampanjakattoa, niin jonkinlainen suositus, vaalipiirikohtainen suositus, joka huomioisi nuo kasvaneet kustannukset. Muun muassa nyten, kun lehtimainoksia on tullut itsekkin hankittua, olen huomannut, että neljässä vuodessa hinnat ovat kovasti nousseet.

Olennaista on, että meidän järjestelmämme on avoin, että voidaan suorittaa sekä etukäteis- että jälkikäteisvalvontaa ja että jokaisella suomalaisella, joka on kiinnostunut vaikuttamaan yhteisiin asioihin kunta-, alue-, eduskunta- tai presidentin- tai eurovaalitasolla, olisi kuitenkin mahdollisuus olla ehdolla ja pyrkiä tosissaan ehdolle, ja sen jälkeen se lopulta on tietysti kansan käsissä, ketkä tulevat valituiksi ja ketkä eivät.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Niemi.

15.45 Veijo Niemi ps: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Kiitos varapuheenjohtajalle tarkastusvaliokunnassa, edustaja Mäkisalo-Ropposelle hyvästä esittelystä.

Ihan muutama kohta itsekkin tarkastusvaliokunnan jäsenenä: Varsin laajasti käsittelimme tätä. Pidän hyvänä sitä, että edes pienen kyselyn jälkeen aluevaaleissa valituksi tulleet kaikki antoivat kuitenkin perusteellisen selvityksen vaalirahoituksestaan ja siitä, millä tavalla he ovat sitä hankkineet.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 168/2022 vp

Minun mielestäni hyvä raja on edelleen tämä 1 500—6 000 euroa, se, että niissä tapauksissa pitää tuen antaja mainita. En pidä sitä tarpeellisena alentaa siitä 1 500 eurosta.

Sitten kävimme paljon keskustelua myöskin tästä kampanjakatosta. Ensinnäkin se on ihan ehdottoman selkeä juttu, että kannattaa ottaa oma kampanjatili. On aivan järjetöntä VTV:lle antaa sitten omasta päätelistä puolen vuoden ajalta kaikki tiliotteet maitokaupassa käymisineen ynnä muineen, siinä ei ole mitään järkeä — elikkä ehdottomasti oma tämmöinen vaalitili tätä kampanjaa varten.

Ja tämä kampanjakatto on hieman hankala asia. Ymmärrän kyllä hyvin sen, että siihen olisi varmaan hyvä pyrkiä, sitä olisi hyvä tavoitella, mutta toisaalta muistetaan se, että tiedän omaltakin Pirkanmaan alueelta suuriakin summia vaalikampanjaan laittaneita henkilöitä, joiden nimeä silti ei näissä pöydissä näy. Elikkä ei tänne läheskään aina rahalla tulla. Kyllä tänne pitää tehdä ihan sitä vaalityötä. Eivät ne vaalirahat ja vaalimainokset sitä läpikäysyä läheskään aina pelasta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Könttä. — Edustaja Könttä, teillä on kantava ääni, mutta laittakaa silti mikrofonin päälle.

15.47 Joonas Könttä kesk: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Täällä on tarkastusvaliokunnan jäseniä, ja nyt kun täällä keskustelussa on kuitenkin suhteellisen vähän kansanedustajia, niin te olette tähän asiaan paremmin perehtyneet. Ihan mielenkiinnosta kysyisin, ja voimme jatkaa keskustelua myös tuolla kahvilassa: kävittekö läpi ja oliko asiantuntijoilla näkemyksiä liittyen näihin puolueita lähellä oleviin tahoihin, jotka käsittääkseni pystyvät lahjoittamaan yli tuon 6 000 euron? Minulla ei sellaisia ole lähelläni, mutta olen ymmärtänyt, että joillakin puolueilla on tällaisia lähiyhteisöjä, jotka voivat lahjoittaa enemmänkin. Kävittekö te tätä läpi, ja oliko tähän näkemyksiä asiantuntijoilla? En ole muodostanut omaa valistunutta näkemystäni, mutta olen ymmärtänyt, että jotkut tahot voivat lahjoittaa vaikkapa 30 000 euroa köntässä jollekin ehdokkaalle.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Köntässä jollekin ehdokkaalle, no niin. [Joonas Könttä: Könttäsumma!] — Edustaja Mäkisalo-Ropponen.

15.48 Merja Mäkisalo-Ropponen sd: Kiitos! Edustaja Niemi voi vielä täydentää minua, mutta enemmän me puhuttiin siitä avoimuudesta, että tulisi ilmoitusvelvollisuus, että tiedettäisiin, kuka on luovuttanut kenellekin ja minkälaisia summia. Tämä oli se meidän pääasiallinen keskustelunaihe siellä valiokunnassa, että ei olisi sillä tavalla, että ne ovat jotenkin pimeitä tietoja ja sitten ei ole julkisuudessa ihmisten saavutettavissa, kuka on saanut minkä verran ja keneltä. Se avoimuus on kaikkein tärkeintä tässä vaalirahoituksessa. Olipa se miten muuten tahansa järjestetty, niin jos tulee sellainen olo, että siellä joitain tietoja pimitetään tai tietoja salataan, siitä tulee se, että luottamus koko tätä systeemiä kohtaan sitten horjuu. Sen avoimuuden puolesta meidän pitää tehdä kaikkemme. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Edustaja Niemi, olkaa hyvä.

15.49 Veijo Niemi ps: Kiitos, arvoisa herra puheenjohtaja! Ihan lyhyesti tähän edustaja Köntän kysymykseen: Tietysti tänä päivänäkin on vähän turhan helppo kiertää esimerkiksi tätä 6 000:n ylärajaa, koska joissakin tapauksissahan voidaan sen kahden viikon jälkeen,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 168/2022 vp

mikä on sitten vaalien päättymisen jälkeen, ettei enää sen jälkeisistä varoista tarvitse mitään ilmoittaa, tietysti rahat peittää sillä tavalla, että niitä rahoja on annettu mutta tehdään esimerkiksi jonkinlainen velkakirja vasta sinne kahden viikon jälkeiselle ajalle. Eliikkä kylähän tässä tietysti tarkistamisen varaa edelleen olisi aika paljonkin. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 23/2022 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.